

Ljutomer. Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 1. jul. 1928, v Seršenovem logu v Ljutomeru veliko javno tombolo z mnogimi lepimi dobitki. Za tombolo se je določilo: 2000 Din v denarju, moško kolo, konjsko opremo, plemensko svinjo in voz drv, razun tega bo še 400 dobitkov v skupni vrednosti 25.000 Din. Ker je čisti dobiček namenjen povzdigi znamenite, domače konjereje na Murskem polju, torej izključno gospodarskim svrham, pričakuje Kolo, da se udeležijo njegove prireditve vsi sloji, posebno kmetski z Murskega polja. Po tomboli se vrši v Seršenovem logu velika ljudska veselica, vstopnina prosta.

Rogaška Slatina. V nedeljo, dne 17. t. m., smo imeli kaj lepo petje pri deseti maši v cerkvi pri Sv. Križu. Cecilijansko društvo iz Maribora je namreč priredilo pod vodstvom svojega agilnega dirigenta g. Gašpariča izlet v Rogaško Slatino in ob tej priliki preskrbelo našim faranom izreden užitek pri službi božji. Radovedno so se farani obračali proti koro, odkoder so se sipali ubrani glasovi koralne maše s spremljevanjem izvrstnih domačih orgel, ki pridejo ob takih prilikah še posebno do veljave. Na orgljah je spremljal pevce znani stolni organist iz Maribora g. Drogenik. Kdo se ne bi divil tako ubranim glasovom prijateljskih nam izletnikov! Le žal da prijetni družbi vreme ni bilo naklonjeno. Popoldne je imela cela družba pri znani gostilni g. Franca Ogrizek družabni sestanek, na katerem se je izrekla marsikaka lepa beseda o nadaljnjem delovanju društva in družabnem življenju. Zabava, ki jo je povečalo ubrano petje raznih narodnih pesmi, je bila jako animirana, le prehitro so se morali redki naši gosti odpeljati z vlakom, odnosno z avtom. Splošna želja je, da bi nas čim večkrat obiskali!

Buče. Obsodba ubijalca Kostajnskega pred celjsko poroto je napravila na sicer pridne in vrle bučke fante mučen vtis. Prepričani smo, da se tak žalosten slučaj ponočnega uboja ne bo več zgodil v naši mirni župniji. Da bi le našo moško mladino srečala enkrat pamet!

Ljubno v Savinjski dolini. Umrl je v starosti 76 let Ivan Ropušar. Bolehal je dolgo časa, imel je namreč želodčnega raka. V boleznih se mu je zdelo najhujše to, da ni mogel hoditi v cerkev. Bil je 29 let cerkveni ključar, 40 let občinski odbornik, med tem tudi župan in večkrat I. svetovalec. Kakor zvest katoličan je bil vedno naročnik le sa-

mo katoliških listov in stalen pristaš SLS. Tudi svoje otroke je vzgojil v trdne katoliške značaje. Koliko spoštovanja je rajni užival med ljudmi, je pokazal njegov veličasten pogreb. Znanci in prijatelji so ga v obilnem številu spremili na njegovi zadnji poti in v svojih molitvah priporočili Bogu njegovo blago dušo. Naj v miru počiva!

Sv. Rupert nad Laškim. Joža: Ali bo kaj z novo cesto Sv. Rupert—Rebre—Sv. Jurij, o kateri se je v jeseni toliko že govorilo? — Tinč: Oblastni odbor nam je dal črno na belu, da se cesta napravi v najkrajšem času, ker je Ruperčanom krvavo potrebna. A neki zgagarji hočejo delati neprilike in tro-sijo okoli laž, da Ruperčani te ceste ne potrebujejo, da se ne brigajo za njo in da na splošno ne bo dovolj prometa po njej! — Joža: Tistega škrate pa bi rad poznal! Veš, kar telega bi mu vrgel na njegovo grešno grbo in ga gnal po znanem žabjem kolovozu čez Osredok, da bi mrcina svoje parklje prav globoko ugreznili v blatno močvirje, ki se tam nikoli ne posuši. — Tinč: Hvala Bogu, zadnjo nedeljo smo se moške zbrali v velikem številu v župnišču in enoglasno sklenili, da storimo vse, kar je le mogoče, da se začne cesta graditi; zavezali smo se pismeno za delo in dajanje v denarju, kamnu in voznjah pri gradbi ceste. Tudi bode vsaki prizadeti posestnik brezplačno odstopil zemljišče za traso nove ceste. Naše obl. poslance pa lepo prosimo, da nam pomagajo! Nova cesta nam je potrebna kakor vsak danji kruh! — Joža: Dal Bog, da bi bili vsi stanovitni in se ne bi ustrašili dela in truda; potem bi kdaj malo lažje dihal!

Porota.

Maribor.

(Nadaljevanje in konec.)

Smrtna obsodba. Dne 16. novembra 1927 se je zgledala Kristina Štrafela pri sosedih in jej povedala, da je našla svojo sestro Marijo Majerič v svoji sobi ležati na tleh. Občinski predstojnik Franc Zelenko pa je zadevo takoj prijavil orožnikom, ki so pričeli s preiskavo. Sodna izvedenca sta ugotovila, da je Marija Majerič umrla radi zadavljenja, ker je umorjenka imela na rokah in na vratu kožne vdrtnine in podplutbe. Dejanja so bili: ubojenec: Franc Štrafela in njegova žena Kristina ter Janez Štrafela. Zločin se je zgodil zgoraj omenjenega dne v Oblačeku. Marija Majerič je bila 73 let stara kočarica in je bila botra obtožene Kristine Štrafele. Ob-

tožnica pravi, da je bila umorjenka varčna in dobra gospodinja, dočim sta zakonca Kristina in Franc zabredla v bedo, ker nista znala gospodariti. Naenkrat pa je bilo staršem obtoženca Franca Štrafele odpovedano stanovanje in takrat je Franc Štrafela zasnoval načrt: prepustiti staršem lastno hišo na Vodulu, s svojo ženo Kristino pa preseliti se v hišo Marije Majerič. Ta pa je še živela. Porotniki so potrdili vprašanje zavratnega umora samo za Franca Štrafelo in brez soudeležbe Kristine in Janeza Štrafele. Na podlagi tega pravdoreka sta bila Kristina in Janez Štrafela oproščena in sta takoj zapustila porotno dvorano. Franc Štrafela pa je bil obsojen na smrt na vešalih.

Uboj. Radi hudodelstva uboja je odgovarjal pred poroto čevljar Andrej Čuček iz Zupetincev v srezu Maribor levi breg. Na pustni torek se je udeležil obtoženec domače zabave pri posestniku Alojziju Maleku. Čuček ni hotel darovati pri »polštertancu« godcu nobene pare, ampak se je skril, a pozneje se je zopet vrnil. Radi tega je prišlo med njim in godcem do prepira, ki je končal s tem, da je zletel čevljar s plesišča. Čuček je silil ponovno na zabavo, hišni gospodar ga je pa odvrčal in radi tega ga je sunil čevljar z nožem v hrbet. Zločin se je zgodil 21. febr. 1928. Alojzij Malek je pa umrl na posledicah zabodljaja dne 6. marca v mariborski bolnici. Radi uboja je bil obsojen Čuček na dve leti težke ječe.

Dve smrtni obsodbi. Zakonca Ivan in Jožefa Haismeister, pristojna v St. Peter niže Maribora, sta bila obtožena, da sta na Placu pri Svečini dne 14. marca t. l. zadušila v vodi triletnega nezakonskega sina obdolženke Jožefe Hausmeister. Priče so izpovedale, da je ubogi otrok moral veliko pretrpeti, in da je stradal, da je tuje ljudi prosil kruha in da je celo zimo prezebel sam v nezakurjeni sobi popolnoma nag. Dočim sta obtoženca posedovala in tudi spala v topli kuhinji, je otrok prejel cel noč v nezakurjeni sobi. Očividno je bil namen obeh obtožencev, ubogega otroka izstradati ter se ga na ta način iznebiti. Dne 14. marca pa je otrok nenadoma umrl. Otrokova smrt je nastopila tako nepričakovano, da so sosedje takoj začeli sumiti, da bi bil otrok umrl nenaravne smrti. Pri raztelesenju so ugotovili zdravniki, da je imel otrok po celem telesu krvave podplutbe, praske in sledove udarcev. Zdravniki so tudi dokazali, da je bil otrok zaduščen v vodi. Oba obtoženca je obsodila porota kot krivca umora nedolžnega otroka na smrt na vešalih.

Jurij Stubenberg ter pogleda na mladega graščaka, ki je gledal zamišljeno skoz okno.

»Zato pa smatram za potrebno, moj sin, obrne se Margareta Herberstein do mladega graščaka, »da se oženiš in ti tako pomaga mlada graščakinja, olajšati težave.«

Te besede so vzbudile veliko pozornost pri Stubenbergovih, kajti sedaj se odloči usoda Zofije.

Ljubko pogleda ta mladega graščaka, ki se je obrnil za trenutek s svojim pogledom na njo in zarudi narahlo.

Graščakinja Herberstein je smatrala to za dobro razpoloženje svojega sina, zato pravi nekako razveseljena:

»Saj veš, dragi sin, da sem imela vedno tvojo srečo pred očmi, zato sem tudi sedaj mislila na to — oženiti se moraš.«

»Zofija Stubenberg vstane vsa razburjena in se oprosti, da mora iti v bližnjo sobo, da nekaj naroči slugi. Defansko pa je storila to, da se za časa, ko se bo razpravljalo o njeni zaroki, odstrani. Pri dverih sosednje sobe pa je poslušala s trepetajočim srcem, kako se razvija daljni pogovor.

»Mislim, da si uganil,« povzame zopet gra-

ščakinja Herberstein svojemu sinu, »kaj pomeni ta obisk, vidiš, bolj primerne neveste ni za te, kakor je Zofija Stubenberg.«

»Mati, zakaj mi to delate,« vzklikne sedaj mladi graščak, se dvigne iz svojega sedeža ter stopi pred graščakinja. — Svojo nevesto sem si jaz že zbral, mučno mi je, da moram to povedati vpričo došlih gostov, a silite me, da povem vse.«

»Sin, ali je to mogoče, da še vedno misliš na ono beračico,« reče graščakinja Herberstein v pritajeni jezi.

»Ne žalite moje neveste, Agata iz Štraleka je najvzornejše dekle in jo hočem poročiti, druge pa nobene.«

Iz sosednje sobe se sliši bolesten krik. Helena Stubenberg sluteč, kaj se je moglo zgoditi, skoči k dverim, jih odpre in pogleda v sobo. Na tleh je ležala Zofija Stubenberg nezavestna. Hitro skoči k svoji hčerki, tudi Jurij Stubenberg pristopi ter se trudi spraviti omedlelo k zavesti.

»Tu vidiš tvojo žrtev,« sikne graščakinja Herberstein proti svojemu sinu, ki stoji bled sredi sobe, težko dihač pod vtisom vsega tega, kar se je ravno zgodilo.

»Jaz nisem kriv, čemu delate proti moji volji brez moje vednosti.«

Če hočeš vedeti, kaj je dom, kupi si lepo povest »Dom«, ki kaže kmetko življenje v severnih krajih. Naroča se v Cirklovi tiskarni in stane: broš. 22 D vezan 35 D.

Dom

Požig. Pred poroto se je zagovarjal Mat. Žibert, posestnikov sin v Pavlovcih. Obtožuje se, da je dne 26. septembra 1924 vrgel gorečo vžgalico v slamnato streho svinjaka posestnika Jakoba Rozmana na Humu. Požar je upepelil streho stanovanjskega in gospodarskega poslopja ter uničil nekaj kilogramov fižola in razno sodarsko orodje. Ško da znaša 22.000 Din. Dne 19. oktobra pa je na isti način zažgal skedenj posestnika Antona Skrinjarja na Humu tako, da je zgorel skedenj, hlev in listnjak. Skupna škoda pa znaša 20.000 Din. Čisto slučajno so prišli temu požigalcu na sled. Jakob Rozman je bil namreč izpovedal, da mu je izginilo o priliki požara tudi nekaj sodarskega orodja. Pri preiskavi, ki so jo izvršili orožniki pri obdolžencu, sta se našla en oblič in en franc. Oba predmeta je pa posestnik Rozman spoznal za svoja. Zato so orožniki pričeli z zasliševanjem osumljenca, ki je končno svojo krivdo tudi priznal. Kakor sam izpoveduje, je po zažigu izginil, popreje pa se je vrnil na mesto požara in pomagal gasilcem gasiti ogenj. Zdravnika sta ugotovila, da je obdolženec duševno zdrav in da je za svoje dejanje odgovoren. Radi požiga je bil obsojen Žibert na tri leta težke ječe.

Dve oprostitvi. Porota je razpravljala slučaj Antona Perneta iz Leskovca, katerega je dolžila obtožnica posilstva. Obtoženec je bil oproščen. — Slava Horvatova, poštna uradnica v Radencih, se obtožuje, da je dne 2. maja 1928 vzela v Radencih zapečaten denarno pismo z vsebino 18.000 Din, s čimer je obdolženka zakrivila hudodelstvo tatvine. Denarno pismo je po dolgi poti prišlo preko Gornje Radgone in Maribora ter spet preko Radgone priromalo v Radence nazaj. V pismu je bilo še samo 10.500 Din, orožniki so našli nato še 6400 Din. Ostanek se je zavezal povrniti poštnemu erarju oče obtoženke, ki je dejanje priznala, zatrjujoč, da je to storila radi slabih denarnih razmer. Porota je Horvatovo oprostila.

Fantovski pretep in njega posledice. Kot zadnji slučaj pri tokratnem zasledenju je bil na vrsti fantovski pretep v Framu. Obtožen je bil Ferdinand Rajšp, lončar v Framu, teške telesne poškodbe. Razmerje med Ogeldorferji (fanti iz spodnjega dela vasi Fram) ter Framčani (fanti iz gornjega dela Frama) je bilo že delj časa silno napeto. Do spopada pa je prišlo dne 25. marca 1928, ko si si Ogeldorferji privoščili majhen izzivalni izprehod v kraljestvo Framčanov. Naravno, da je prišlo do medsebojnih izzivanj, pozneje pa do pravcate bitke v bližini mostu, ki

pelje čez Framski potok. Tik pred spopadom pa je obdolženec Ferdinand Rajšp izginil domov, vrnil pa se je z vojaško puško ravno v trenutku, ko je Ogeldorfer Avgust Štrukelj prišel k svojim ter jim sporočil žalostno vest, da so Framčani premikastili njihovega sobojevnika Ivana Šlebingerja. Ta vest pa je obtoženca Ferdinanda Rajšpa tako raztogotila, da se je zakadil proti framskim fantom in ustrelil med nje iz vojaške puške. K sreči se ni pripetilo nič hudega. Ustrelil je še enkrat, pri tem pa je zadel Antona Legata v glavo od zadaj tako, da bi rana kmalu postala smrtonosna. Smrtna nevarnost je trajala skoraj dva meseca. Posledice rane pa so bile usodepolne — ranjenemu Antonu Legatu je namreč malodane popolnoma ohromela leva roka in leva noga, kar pomeni trajno nesposobnost za samostojni življenjski pridobitek. Obdolženec sicer priznava svoje dejanje, izgovarja pa se, da je hotel Framčane samo malo preplašiti. Obsojen je bil na poldrugo leto težke ječe in na plačilo 520 Din občini Fram za prevoz Antona Legata v bolnico, 690 Din bolnici za stroške zdravljenja in mesečno po 300 Din ranjenemu Legatu, dokler se ne bo sam vzdrževal.

Zdravljenje raka in drugih doslej neozdravljivih bolezni.

Že dvakrat smo sporočili javnosti v našem listu, da se je posrečilo celjskemu meščansko šolskemu učitelju g. Lojzetu Poljšaku, najti uspešna sredstva zoper razne vrste raka, kostno jetiko, škrofulozo in kožne bolezni. So to bolezni, ki so bile do sedaj neozdravljive in so zahtevale letno na tisoče in tisoče smrtnih žrtev.

Ko je stopil g. Poljšak s svojim zdravljenjem pred javnost, so nastopili proti njemu pri oblasti in v časopisju zdravniki, češ, da je vse skupaj farbarija. Prerekanje po listih je dovedlo končno tako daleč, da je bil g. Poljšak pozvan v mariborsko bolnico, kjer naj preizkusi svoj način zdravljenja zgoraj imenovanih neozdravljivih bolezni na bolnikih, katere bo preiskala poprej posebna komisija. **G. Poljšak pride v Maribor**

dne 1. julija in bo začel z zdravljenjem v posebnih sobah v bolnici. Pri-dejo v poštev: lažji, težki in najtežji slučaji zunanjih, prsnih in želodčnih rakov, kostne jetike in težki slučaji dolgotrajnih in globoko zajedenih kožnih bolezni. Slučaje bode dala na razpolago mariborska bolnica, najtežji bolniki pa so že naročeni od drugod iz Slovenije.

Je že sestavljena posebna komisija iz strogo nepristranskih zdravnikov, zastopnikov oblasti in časopisja, ki bo vse slučaje pred početkom zdravljenja pregledala, ugotovila bolezen, in jih fotografirala. Nato bo začel g. Poljšak z zdravljenjem pod vodstvom g. dr. Vilimeka iz Bizeljskega, katerega je že tudi ozdravil. Komisija bo pregledala napredek kure vsakih 10 dni. Po preteku par mesecev bodo komisijonelno in uradno zanesljivo ugotovljeni in preizkušeni Poljšakovi izumi na polju zdravilstva.

G. Poljšak trdi, da se mu je doslej posrečilo še vsak slučaj, katerega se je lotil glede imenovanih bolezni, tudi glede poizkusov v Mariboru gleda z vso sigurnostjo bodočnosti v oči.

Pred komisijo v Maribor bodo poklicani dalje vsi bolniki, katere je g. Poljšak že ozdravil in kojih neozdravljivo stanje so ugotovili razni zdravniki.

Uredništvu »Gospodarja« je odstopil g. Poljšak več fotografij, ki kažejo nepobitno jasno bolnika pred zdravljenjem v obupnem stanju in po popolnem ozdravljenju.

V vsaki številki našega lista bomo odslej poročali, kako napreduje Poljšakova zdravniška veda na odkazanih mu slučajih v mariborski bolnici. G. Poljšak ima že sedaj bolnikov na stotine iz vseh delov naše države, oglašajo se že tudi iz inozemstva.

Ako bo prestal preizkušnjo v Mariboru z uspehom, bo največji mož in največji dobrotnik trpečega človeštva. Bog daj, da bi se naši upi uresničili in da bi bil Slovenec toliko desetletij težko pričakovani odrešenik!

»Silno raniš moje srce, ker ne ravnaš, kakor moj sin, zato pa vedi, da ne smeš poročiti one nečimurne ženske, dokler sem jaz tukaj.«

»Svojo častno besedo hočem v kratkem uresničiti, mora postati moja žena, da pokažem, kako obsojam vsako prisiljeno stvar.«

»Gorje oni ničvrednici, maščujem se nad

... vem, da niste moja

... na-

»Maščujte se, a potem

»Svojo mater hočeš zavreči zaradi tak-

»Vi nimate

»Sodkov — a jaz se jih ne držim, jaz grem in

»ekši se prikloni veli.«

»Med tem časom spravili Stubenbergovim,

»dvigne Zofija in se opotekaje Herberstein

»grajščaku, obstoji pred njim: pod

»rečen Friderik — hu-

rem več nazaj, če najdem svojo srečo, je volia božja.«

»Ne boš je,« udari graščakinja Herberstein z nogo jezno ob tla, »zavrgel in osramotil si me, zato se maščujem.«

Mladi Herberstein prebledi, urno odpre vrata in odide. Po hodniku se slišijo težki koraki, dokler se ne zgubijo dol po stopnicah.

V sprejemnici pa je nastal dolgotrajen molk; ni bilo več misliti na kako razpoloženje in na kak razgovor. V kratkem je oddrdrala kočija iz grajšča po cesti navzdol proti Vurbergu. Studela nemo eden poleg drugega, vsi bridko ihteli.

Stubenbergovi grad Hra-vratar s trobento v nekdo. In res, na di vpraša ves za- ga takoj odvede trenutku pride Herberstein ves

(edilo.)

za veselice in prireditve naročajte v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Plakate